

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ - ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΕΙΣ

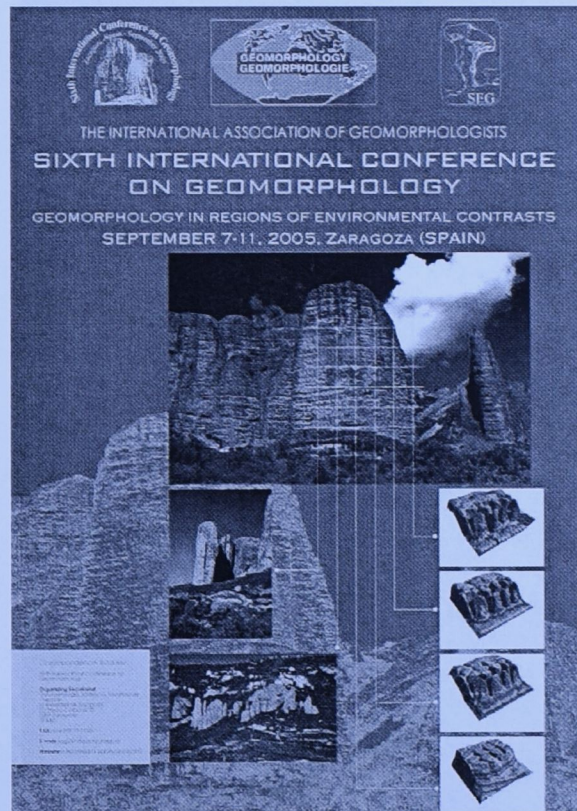
6ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ

Θαραγόδα, 7-11 Σεπτεμβρίου 2005

Ευθύμιος Καρύμπαλης,* Χαμπίκ Μαρουκιάν**

Τον περασμένο Σεπτέμβριο πραγματοποιήθηκε στη Θαραγόδα της Ισπανίας το έκτο κατά σειρά Διεθνές Συνέδριο Γεωμορφολογίας. Το πρώτο έγινε στο Μάντσεστερ το 1985 και ακολούθησαν αυτό της Φραγκφούρτης το 1989, του Χάμιλτον στον Καναδά το 1993, της Μπολόνια το 1997 και του Τόκιο το 2001.

Η Θαραγόδα είναι η πρωτεύουσα της Αραγονίας και βρίσκεται στο ΒΑ τμήμα της Ισπανίας. Έχει πάνω από 600.000 κατοίκους, βρίσκεται στην κοιλάδα του ποταμού Έβρου και διασχίζεται από αυτόν. Οι ρίζες της πόλης φτάνουν πολύ πίσω στο χρόνο, στον οικισμό Salduba, που μετονομάστηκε σε πόλη Cesa Augusta από τους Ρωμαίους κατά τον 1ο αι. π.Χ. και αποτέλεσε μία από τις εστίες διάδοσης του ρωμαϊκού πολιτισμού στην Ιβηρική Χερσόνησο. Από το 714 μ.Χ. η πόλη, που τότε ονομαζόταν Saragusta, έπεσε στην κυριαρχία των μουσουλμάνων έως το 1118, οπότε κατακτήθηκε από τον βασιλιά Αλφόνσο Α΄ της Αραγονίας και έγινε η πρωτεύουσα του νεοσύ-

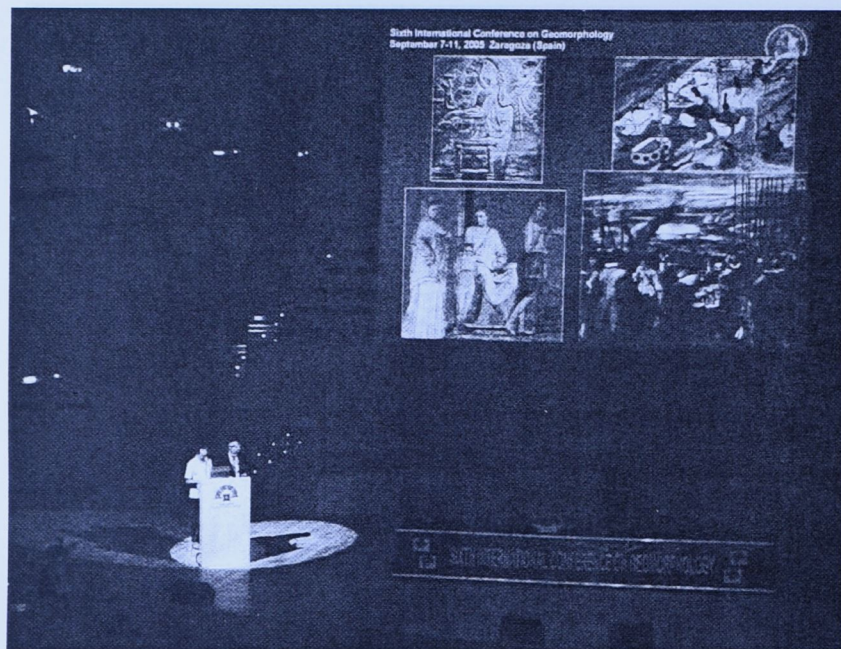

στατου Βασιλείου της Αραγονίας. Σήμερα είναι η πέμπτη μεγαλύτερη πόλη της Ισπανίας και κατέχει μια προνομιακή θέση στο κέντρο του γεωοικονομικού σκελετού της χώρας, τον οποίο αποτελούν η Μαδρίτη, η Βαρκελώνη, η Βαλένθια και η χώρα των Βάσκων.

Η διοργάνωση του συνεδρίου έγινε από τη Γεωμορφολογική Εταιρεία της Ισπανίας (Spanish Society of Geomorphology, SEG) και το Πανεπιστήμιο της Θαραγόδα, σε συνεργασία με τη Διεθνή Ένωση Γεωμορφολόγων (International Association of Geomorphologists, IAG). Ο

* Λέκτορας, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, e-mail: karymbalis@hua.gr.

** Αναπληρωτής Καθηγητής, Τομέας Γεωγραφίας-Κλιματολογίας, Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αθηνών, e-mail: maroukian@geol.uoa.gr.

χώρος του συνεδρίου ήταν οι σύγχρονες εγκαταστάσεις του συνεδριακού κέντρου της Θαραγόθα. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη γεωμορφολογία περιοχών με διαφορετικά περιβάλλοντα. Η όλη οργάνωση ήταν υψηλού επιπέδου και οι Ισπανοί πραγματικά υπερέβαν αυτούς για την απόλυτη επιτυχία του συνεδρίου. Χαρακτηριστικό της μεγάλης επιτυχίας της διοργάνωσης ήταν ο αριθμός των συμμετεχόντων, που άγγιξε τους 860 επιστήμονες από 61 χώρες. Στη διάρκεια των πέντε ημερών παρουσιάστηκαν συνολικά 875 εργασίες, 406 από τις οποίες ήταν προφορικές εισηγήσεις και 469 παρουσιάσεις poster. Οι εργασίες κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα επιμέρους αντικειμένων της γεωμορφολογίας. Οι παρουσιάσεις ομαδοποιήθηκαν σε τρεις τύπους συνεδριάσεων: 17 γενικές επιστημονικές συνεδρίες που κάλυψαν την πλειονότητα των αντικειμένων της γεωμορφολογίας, 3 ειδικές συνεδρίες που ήταν αφιερωμένες σε ειδικά θέματα όπως παγκόσμιας κλίμακας μεταβολές, γεωμορφολογία της Ανταρκτικής και καρστ εβαποριτών, και 5 συνεδρίες των ομάδων εργασίας της Διεθνούς Ένωσης Γεωμορφολόγων.

Οι περιλήψεις των παρουσιάσεων κρίθηκαν από τους 52 συμπροεδρεύοντες των 25 συνολικά συνεδριάσεων.

Οι γενικές συνεδρίες που πραγματοποιήθηκαν αφορούσαν στα εξής θέματα:

- παγετώδης και περιπαγετώδης γεωμορφολογία
- γεωμορφολογία ερημικών περιοχών
- τροπική γεωμορφολογία
- γεωμορφολογία, εδάφη και αποσάθρωση
- ποτάμια γεωμορφολογία και παλαιοϋδρολογία

Πάνω: Η εναρκτήρια ομιλία του Συνεδρίου από τον Ιταλό καθηγητή Mario Panizza, πρώην πρόεδρο της Διεθνούς Ένωσης Γεωμορφολόγων (IAG).
Κάτω: Ο χώρος παρουσίασης των posters

- διεργασίες κλιτύων
- διάβρωση εδαφών και ερημοποίηση
- καρστική γεωμορφολογία
- παράκτια γεωμορφολογία
- τεκτονική γεωμορφολογία και νεοτεκτονική
- ηφαιστειακές γεωμορφές
- περιβαλλοντική γεωμορφολογία

- φυσικές καταστροφές
- θεωρίες και μέθοδοι στη γεωμορφολογία

- εφαρμογές γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών στη γεωμορφολογία

- γεωμορφολογία και φυσική-πολιτιστική κληρονομιά
- ταχείες μεταβολές και ανθρωπινή απόκριση.

Οι συνεδριάσεις των ομάδων εργασίας ήταν οι εξής:

- μεγάλοι ποταμοί
- γεωαρχαιολογία
- περιοχές γεωμορφολογικού ενδιαφέροντος: έρευνα, αποτίμηση και βελτίωση
- αλληλεπίδραση μεταξύ ποτάμιων, αιολικών και λιμναίων διεργασιών
- υδρολογία και γεωμορφολογία ποταμών με πετρώδεις κοίτες.

Στα πλαίσια των συνεδριών πραγματοποιήθηκαν ειδικές θεματικές ομιλίες για διάφορα γεωμορφολογικά θέματα από διακεκριμένους εξειδικευμένους γεωμορφολόγους. Ιδιαίτερο επιστημονικό ενδιαφέρον είχαν οι ομιλίες που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια των συνεδριάσεων, όπως αυτή του προέδρου της Διεθνούς Ένωσης Γεωμορφολόγων, Ιταλού καθηγητή του Πανεπιστημίου της Μόντενα Mario Pappalardo, με θέμα «Η γεωμορφολογία ανάμεσα στον πολιτισμό και την κοινωνία», του Βρετανού καθηγητή του Πανεπιστημίου του Στέρλινγκ Michael Thomas, με θέμα «Μαθαί-

νοντας από τις τροπικές περιοχές σε μια παγκόσμια γεωμορφολογία», του Κινέζου καθηγητή στο Ινστιτούτο Γεωλογίας και Γεωφυσικής της Κίνας Xiaoping Yang, με θέμα «Ερημικά περιβάλλοντα με ιδιαίτερη μνεία στη Δυτική Κίνα», και του Αλγερινού καθηγητή Mohamed Benazzou, με θέμα «Νέα δεδομένα για την ερημοποίηση στη Βόρεια Αφρική». Προτότυπη και αρκετά ενδιαφέρουσα ήταν η ειδική ομιλία της δρ. Irasema Alcantara-Ayala από το Πανεπιστήμιο του Μεξικού, με θέμα «Γη, επιφανειακές διεργασίες και κυρίες: από τη Γαία έως τις σύγχρονες γυναίκες γεωμορφολόγους», όπου έκανε μια σύντομη παρουσίαση των βιογραφικών και της δραστηριότητας των σημαντικότερων γυναικών γεωμορφολόγων από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα και παρουσίασε στοιχεία για τον αριθμό των γυναικών που ασχολούνται με τη γεωμορφολογική έρευνα σε διάφορες χώρες του κόσμου σήμερα, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει μια γυναίκα γεωμορφολόγος και τον τρόπο που τη βλέπουν οι άνδρες συνάδελφοί της.

Από την Ελλάδα έγιναν πέντε προφορικές παρουσιάσεις. Δύο στη συνεδρία της τεκτονικής γεωμορφολογίας-νεοτεκτονικής που αφορούσαν στη μορφοτεκτονική και εξέλιξη του υδρογραφικού δικτύου της Άνδρου και στην επίδραση του τεκτονισμού στην εξέλιξη των υδρογραφικών δικτύων της χερσονήσου της Περαχώρας Κορινθίας. Στην ίδια συνεδρία παρουσιάστηκε ένα poster με θέμα τις θαλάσσιες αναβαθμίδες ως δείκτη της δραστηριότητας του ρήγματος της Ιεράπετρας στην Κρήτη. Μια εισήγηση αφορούσε στη μοντελοποίηση των διαβρωτικών διεργασιών σε σχέση με το χρόνο και συμπεριλήφθηκε στη συνεδρίαση «Θεωρίες και μέθοδοι στη γεωμορ-

φολογία». Στη συνεδρία της ομάδας εργασίας της γεωαρχαιολογίας μια εισήγηση αφορούσε στα πρώτα αποτελέσματα της παλαιογεωγραφικής αναπαράστασης της παράκτιας περιοχής του Ίστρου-Καλού Χωριού στην Κρήτη, ενώ υπήρξε ένα poster σχετικό με τις μεταβολές της θαλάσσιας στάθμης στη νήσο Δήλο. Έγιναν τρεις παρουσιάσεις poster στην παράκτια γεωμορφολογία σχετικές με τη γεωμορφολογική εξέλιξη του δέλτα του Μόρνου, την επίδραση της λιθολογίας στην κοκκομετρία των παράκτιων ιζημάτων της Τήνου και την παλαιογεωγραφική εξέλιξη της παράκτιας ζώνης της Νάξου. Ένα poster αφορούσε στη συνδυασμένη χρήση τεχνικών ΣΓΠ και τηλεπισκόπησης στην ανάλυση του υδρογραφικού δικτύου του ποταμού Αλφειού και παρουσιάστηκε στη συνεδρίαση «Εφαρμογές των γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών στη γεωμορφολογία». Τέλος, δύο παρουσιάσεις poster, που αφορούσαν στην ιδέα ανακήρυξης του υποθαλάσσιου απολιθωμένου δάσους της Δ. Λέσβου ως θαλάσσιου γεωπάρκου με σκοπό τη γεωτουριστική ανάπτυξη του νησιού καθώς και τη δημιουργία γεωπάρκου στο καρστικό σύστημα του Αγγίτη στη Μακεδονία, συμπεριλήφθηκαν στη συνεδρίαση των περιοχών γεωμορφολογικού ενδιαφέροντος.

Εννέα Έλληνες επιστήμονες από έξι πανεπιστημιακά εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά ινστιτούτα παρακολούθησαν το συνέδριο. Η συμμετοχή αυτή ξεπέρασε κάθε προηγούμενο ελληνικών συμμετοχών σε ανάλογης σημασίας διεθνή συνέδρια γεωμορφολογίας. Το ενδιαφέρον των συνέδρων για τις εισηγήσεις των Ελλήνων επιστημόνων ήταν ιδιαίτερα έντονο και ακολούθησαν εποικοδομητικές συζητήσεις.

Στις εργασίες του συνεδρίου

διοργανώθηκε η καθιερωμένη πλέον συνάντηση νέων γεωμορφολόγων από όλες τις χώρες. Δόθηκε η δυνατότητα σε νέους επιστήμονες που ασχολούνται ερευνητικά με τη γεωμορφολογία να βρεθούν κοντά σε παλαιότερους, έμπειρους συναδέλφους τους και να ανταλλάξουν απόψεις και ιδέες, σε μια φιλική ατμόσφαιρα, για σύγχρονα θέματα όπως το μέλλον του πλανήτη, οι φυσικές καταστροφές, το μέλλον και οι προοπτικές της γεωμορφολογίας κ.ά. Στο χώρο του συνεδριακού κέντρου διοργανώθηκαν έκθεση και διαγωνισμός καλύτερης γεωμορφολογικής φωτογραφίας. Συνολικά εκτέθηκαν 113 φωτογραφίες με γεωμορφές από όλο τον κόσμο. Οργανώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν 24 προσυνεδριακές και μετασυνεδριακές εκδρομές σε διάφορες περιοχές της Ισπανίας αλλά και γειτονικών χωρών, καλύπτοντας όλα τα ενδιαφέροντα ενός γεωμορφολόγου. Πλούσιο επίσης ήταν το πρόγραμμα των κοινωνικών εκδηλώσεων.

Οι περιλήψεις των εισηγήσεων τυπώθηκαν σε έναν πολυσέλιδο τόμο η διανομή του οποίου έγινε με την έναρξη του συνεδρίου. Ο τόμος των περιλήψεων συνοδευόταν από ένα cd-rom που περιλάμβανε επιπλέον τους οδηγούς για τις προσυνεδριακές και μετασυνεδριακές εκδρομές καθώς και το πλήρες πρόγραμμα του συνεδρίου. Τα πλήρη κείμενα αρκετών εργασιών που παρουσιάστηκαν πρόκειται να ομαδοποιηθούν ανά θεματική ενότητα και να τυπωθούν σε συμπληρωματικούς τόμους ορισμένων από τα καλύτερα περιοδικά γεωμορφολογίας του κόσμου.

Κατά τη διάρκεια της γενικής συνέλευσης της Διεθνούς Ένωσης

Γεωμορφολόγων πάρθηκαν αποφάσεις για την καλύτερη διοικητική λειτουργία της ένωσης. Νέος πρόεδρος για την επόμενη τετραετία εξέλεξε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης Andrew Goudie.

Ανακοινώθηκε η ίδρυση τεσσάρων ειδικών ομάδων εργασίας με αντικείμενα:

- παγκόσμιας κλίμακας μεταβολές
- εφαρμοσμένη γεωμορφολογία
- μελέτες σε κλίμακα χωρών.

Επιπλέον, ανακοινώθηκε η προετοιμασία της έκδοσης ενός εγχειριδίου γεωμορφολογίας, ενός βιβλίου με τις εντυπωσιακότερες γεωμορφές του κόσμου.

Οι νέες ομάδες εργασίας που ιδρύονται θα ασχοληθούν με τα ακόλουθα αντικείμενα:

- ισοζύγιο ιζημάτων σε ψυχρά περιβάλλοντα
- βραχώδεις ακτές
- περιοχές ηφαιστειακών δυναμικών διεργασιών
- ανθρωπογενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον
- αποτελέσματα της ανθρώπινης δραστηριότητας στη γεωμορφολογία του πλανήτη
- γεωμορφολογικές καταστροφές
- μικρές λεκάνες απορροής
- η γεωμορφολογία στις γεωεπιστήμες.

Ανακοινώθηκε μια σειρά από ενδιαμέσα συνέδρια με διάφορες θεματολογίες που θα πραγματοποιηθούν υπό την αιγίδα της ένωσης σε διάφορες χώρες, ενώ το 7ο διεθνές συνέδριο γεωμορφολογίας θα πραγματοποιηθεί στην Αυστραλία το 2009, με συνδιοργανώτριες χώρες την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία.